

Handelen i Asker og Bærum økte betydelig i koronaåret. Dagligvarer og netthandel var de store driverne, viser ferske tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB).

Koronaåret endret han

Handel

■ Marit Helland

– Jeg brukte mindre penger i fjor enn vanligvis på grunn av hjemmeskole. Pengene jeg ville brukt på lunsjmat på en vanlig skoledag, brukte jeg i stedet på å shoppe klær på nett, sier Danica Fischer (18) fra Vollen.

Også Asker-kvinnene Trine Herheim (61) og Randi Kjøs (59) brukte mindre penger enn normalt i fjor, forteller de. Begge oppgir de handlet mindre, og det de handlet var først og fremst mat.

– Ellers ble det litt gaver og klær på nett, jeg handlet mer på nett enn jeg har gjort før, sier Herheim.

Mønsteret i fjor

Fischer, Herheim og Kjøs er representative for handlemønsteret i Asker og Bærum i fjor, viser en fersk analyse Asker og Bærum Handels- og Servicebedrifters forening har utarbeidet på grunnlag av SSB-tall.

I Asker ble det solgt varer for 11,6 milliarder i koronaåret 2020, en økning på 19 prosent. I Bærum handlet folk for 12,5 milliarder, opp 13 prosent, viser tallene.

Det er kjøp av dagligvarer og kjøp av varer på nett som ligger bak veksten.

52 prosent av veksten i Bærum

fakta

Undersøkelsen og bakgrunnen

- Hvert år utarbeider Asker og Bærum handels og servicebedrifters forening, forkortet til handelsstandsforeningen, en analyse basert på tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB).
- Et viktig mål med undersøkelsen er å sjekke om «kartet stemmer med terrenget». Spørsmålet foreningen stiller er: Er det slik at handelen vokser og utvikler seg på steder man egentlig ikke ønsker vekst.
- Handelsaktørene reagerer på en utvikling gjennom flere år, der bilbaserte områder som Rud-Hauger og Billingstad-området vokser.
- Foreningen reagerer fordi det er forretninger på disse områdene som selger detaljvarer, mens de egentlig kun skulle solgt plasskrevende varer.
- Foreningen peker på at politikerne har vedtatt planer der detaljvarer skal selges i etablerte handels-sentrum, som eksempelvis Asker sentrum – ikke på bilbaserte områder som Billingstad og Rud-Hauger.

Asker og Bærum handels- og servicebedrifters forening og Budstikkas arkiv

er drevet frem av folks dagligvarekjøp. Det ble omsatt dagligvarer og kioskvarer for nær 4,6 milliarder i Bærum i 2020, en økning på 20 prosent. Samme utvikling i Asker, der dagligvarer og kioskvarer sto for 35 prosent av veksten. I Asker ble det omsatt dagligvarer for 3,6 milliarder kroner, opp 22 prosent i forhold til 2019.

Motsatt var det betydelig fall i salget av klær og sko i butikkene.

– Dette lokale bildet stemmer jo godt med det nasjonale – der vi ser at nettopp dagligvare har vært en viktig vekstmotor i nasjonal handel i koronaåret, sier Kathrine Ingerø, direktør ved Sandvika Storsenter og styremedlem i handelsstandsforeningen.

Folk handlet også mer på nett, noe som også er med og forklarer handelsøkningen. Netthandelen i Bærum var på drøyt 747 millioner kroner i 2020, hvilket var en økning på 42 prosent. Netthandelen sto for hele 15 prosent av veksten i Bærum.

I Asker utgjorde netthandel 34 prosent av veksten. Det ble handlet på nett for 1,9 milliarder kroner i Asker i 2020, noe som var 48 prosent mer enn året før.

Larsen oppgir at netthandelen regnes ut ved å se på hvor selskapet eller avdelingen som leverer varen og registrerer salget, er momsregistrert.

Stor forskjell på områder

Statistikken tar også for seg omsetningsutviklingen i ulike handelsområder (postsonene).

Noen vinner terreng, andre – som Sandvika – taper.

– Sandvika Storsenter utgjør en betydelig andel av omsetningen i Sandvika. Og selv om senteret i 2020 oppnådde høyeste omsetning noensinne på drøyt 3,3 milliarder kroner, så var veksten på 1,4 prosent lavere enn markedet, sier Ingerø.

– Dette er drevet av leietagermiks. Varene «klær og sko», som hadde et vanskelig år i 2020, er den største bransjen på Sandvika Storsenter. Motsatt står dagligvarer for under ti prosent av omsetningen vår. Vi mangler også Vinmonopol – dette er som kjent bransjer som drev veksten i 2020, påpeker Ingerø.

Bilbaserte områder

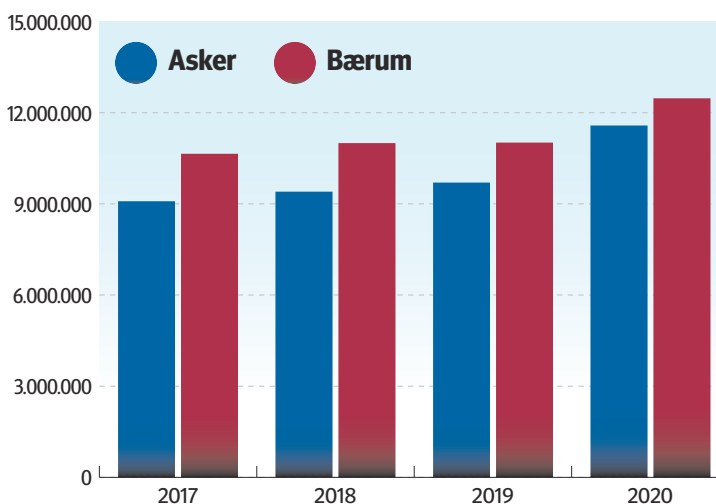
Handelsaktørene reagerer på at et område som Rud-Hauger vokser (se faktaboks).

– På Rud Hauger skal det selges plasskrevende varer. Men det vi ser, er en bransjeglidning hos flere forretninger der det i stor grad også selges detaljvarer, påpeker Larsen.

– I enkelte forretninger selges jo alt fra soveposer til hesteutstyr, elsykler og maling, sier Ingerø.

– Men er ikke bransjeglidning en trend det ikke er mulig å snu, og å stoppe? Kjemper dere mot vindmøller her?

Kraftig vekst i varehandelen i koronaåret 2020

Kilde: Kvarud Analyse, SSB varegruppe 47 – omsetningstall for nye Asker fra 2017.

➤ Danica Fisher fra Vollen kikker her på klær i Asker sentrum. Men i koronaåret shoppet hun klær på nett. FOTO: JOAKIM S. ENGER

➤ De handlet begge mindre i koronaåret, Asker-kvinnene Randi Kjøs (t.v.) og Trine Herheim. Det de faktisk handlet var først og fremst mat. FOTO: JOAKIM S. ENGER

– Det er fullt mulig å hindre at forretninger som selger andre varer enn plasskrevende varer ikke får etablere seg på steder som er regulert til plasskrevende varer. Men da må man ønske å gjøre det, og følge det opp, sier Larsen.

– Det handler i stor grad om forutsigbarhet. Vi må stole på at det ikke gis dispensasjoner for etableringer som, strategisk eller ikke, plasserer seg i en gråsonen hva varegruppedefinisjoner angår.

Detaljhandel skal ligge i sentrum og i kjøpesentre, sier Ole Kristian Seth, senterleder ved Rykkinn senter.

I Asker befester Nesøya-Slependen-Billingstad området seg som en handelsmaskin.

Dette området omsatte for 4,9 milliarder kroner i fjor, og står for hele 43 prosent av detaljhandelsomsetningen i Asker. Foreningen har i en årrekke reagert på utviklingen både i Billingstad-området.

– Det vi har sett, er at det gis dispensasjoner. Vi mener det er gitt for mange slike. Da får man heller sette ned foten så kartet stemmer med terrenget, fremholder Larsen.

ndlemønsteret vårt

Styreleder Jan-Fredrik Larsen i handelsstandsforeningen ser om han finner noe fristende. Slik mange gjorde i koronaåret. For det var først og fremst dagligvarer folk brukte penger på i fjor, viser SSB-tall handelsstandsforeningen har laget analyse av. Videre mot høyre er styremedlemmer i handelsstandsforeningen senterleder Ole Kristian Seth ved Rykkinn senter, og senterdirektør Kathrine Ingerø ved Sandvika Storsenter. FOTO: EVA GROVEN

Kommuneplansjef Tor Arne Midtbø i Asker kommune forklarer at det pågår et arbeid med å regulere Billingstad- og Slependsen området, og at dette baseres på kommunens vedtatte senter-

struktur. Det blir et nærsenter på Slependsen, et på Berger (Billingstad vest) og et på Nesbru. Her skal både bosatte og folk som arbeider i området få dekket sine daglige service- og handelsbehov.

– Dispensasjon er gitt på Billingstadsletta og Slependsen i påvente av at reguleringsarbeidet av nærsentrene blir ferdig. Reguleringsarbeidet er dessverre blitt forsinket som følge av planarbei-

det knyttet til ny E 18, påpeker Midtbø.

■ mhe@budstikka.no

Les mer på
www.budstikka.no